

De Omroeper

Informatieblad van de
Evangelisch-Lutherse gemeente Zutphen
(preekplaatsen Zutphen, Tweekelo en Hengelo)

41^e jaargang, nr. 2 mei - september 2021

Kerkgebouw

Beukerstraat 10, 7201 KP Zutphen tel.: 0575-516593

Postadres: Korte Beukerstraat 15, 7201 KP Zutphen

Secretariaat: ELG Zutphen, p/a Heeckerenlaan 24

7203 BC Zutphen; e-mail: janvanbeijeren@planet.nl

Kerkdiensten in Zutphen

Elke zondag om 10.15 uur

Predikant

Mw. ds. Louisa Vos, Backermark 59, 8016 LJ Zwolle

tel.: 06-44113497; e-mail: louisa.vos@gmail.com

Ledenadministratie

Dhr. Peter Folmer, Ramshof 19, 7232 DA Warnsveld

tel.: 0575-521437; e-mail: peter@folmer-pruis.nl

Koster

Dhr. Peter van der Zalm, Rossinistraat 10, 7204 NX Zutphen

tel.: 0575-523838

Cantor

Mw. Agnes Bedeker, Van Hoornlaan 52, 7207 JL Zutphen

tel.: 0575-527845; e-mail: a.b.bedeker@online.nl

Organist

Dhr. Jan de Ruiter, tel.: 06-50228776; ruiterjade@hotmail.com

Website: www.luthersegemeentezutphen.nl

info@luthersegemeentezutphen.nl

Wie op **facebook** zit en "Lutherse gemeente Zutphen" intikt komt op onze site.

Namen, telefoonnummers en e-mailadressen van de kerkenraadsleden vindt u in het Kerkenwerkboekje.

Inhoud

Van de redactie	3
Pinksteren	3
Overweging	4
De heuvel die we beklimmen	6
Uitslag synodeverkiezingen	10
De Rijksdag te Worms	13
Muurpoëzie in Zutphen	15
Kerkdiensten in de komende periode	22

Van de redactie

Voor u ligt het 2^e nummer van de 41^e jaargang van De Omroeper. Gelukkig zijn er sinds kort weer kerkdiensten met (een beperkt aantal) gemeenteleden mogelijk. Ook vergaderingen kunnen weer worden gehouden. In de afgelopen periode was dat haast niet te doen; ook dat legde een druk op het gewone kerkenwerk. De onderlinge contacten stonden op een laag pitje. Ds. Vos hield door het "woensdagbericht" dat elke woensdag per email werd verstuurd toch zoveel mogelijk contact met de gemeenteleden.

In dit nummer treft u o.a. een interessante bijdrage van mw. Lida Stefanski over muurpoëzie in Zutphen. Omdat er in de afgelopen periode in het algemeen geen collectes zijn gehouden tijdens de kerkdiensten ontbreekt de rubriek collecte-opbrengsten.

Pinksteren

Van alle kerkelijke hoogtijdagen is Pinksteren voor velen wel één van de minst aansprekende: een merkwaardig verhaal, vurige tongen op hoofden, je kunt je er weinig bij voorstellen. De Heilige Geest komt over de mensen. Of je je daar wel iets bij kunt voorstellen.... Maar je kunt ook zeggen: die eerste Pinksterdag was eigenlijk de geboorte van de christelijke kerk. En elk jaar vieren we met Pinksteren de "verjaardag" van de kerk, nu al bijna 2000 jaar. En daarmee mogen we elkaar van harte feliciteren! Die Geest werkt nog steeds in en door ons, om de aarde een bewoonbaar oord te laten zijn.

Overweging bij eerste deel van de Didachè

In de vorige omroeper nam ik het eerste gedeelte van de Didachè op, in de vertaling van Paul van Geest. Ik vroeg u die tekst te lezen en eens te kijken naar de actualiteitswaarde ervan. In de afgelopen tijd heb ik dat ook gedaan en er ook met mensen over gepraat. Een van de opmerkingen die regelmatig terugkomt is: maar wij zijn bevrijd van de wet, in Christus. Deze tekst is natuurlijk achterswaardig, maar zet wel erg in op het doen, misschien haast op verdienste. Dat is toch niet het christelijk geloof? Wij moeten ons toch niet blindstaren op het doen van alle goede dingen, maar juist verwachten van het bevrijdende dat in Christus te vinden is? De Bijbel leert ons toch juist dat wij zelf uiteindelijk niet bij machte zijn om het goede te doen? Luther zelf zegt dat toch ook? Dat geen werk, geen verdienste bijdraagt tot onze zaligheid?

Ik wil bij Luther aansluiten. U hebt misschien wel eens gehoord van zijn werk 'Von der Freiheit eines Christenmenschen', 'Over de vrijheid van een christen'. Hierin is de dubbele stelling opgenomen: 'Een christen is in vrijheid heer van alle dingen en niemands onderdaan.

Een christen is in dienstbaarheid knecht van alle dingen en ieders onderdaan.'

Luther betoogt: wij zijn in Christus, in geloof in hem, volstrekt vrij. Niets of niemand staat tussen God en de mens in, niets of niemand kan toedoen of afdoen aan uw en mijn zaligheid: geen gebruik, geen verdienste, en ook geen mens, geen geestelijke en ook geen kerk. Wij zijn in het geloof volstrekt vrij. Er is geen belemmering of toevoeging tussen God en de mens. Wij zijn in het geloof niemands onderdaan en wij zijn heer over alle dingen, er geheel vrij van. En dan met het oog op het tweede deel van de stelling: nu wij in het geloof in vrijheid leven, laten wij dan in vrijheid achter Christus aangaan en in zijn geestkracht het goede zoeken te doen, opdat Gods Koninkrijk ook in onze eeuw zichtbaar wordt: rijk van vrede, gerechtigheid, liefde en vriendschap.

In het eerste deel van de Didachè horen wij de Bergrede terug. Of misschien zit het wel anders. Aangenomen wordt dat de Didachè put uit christelijk gedachtegoed van voor Paulus. Van voor het jaar 50 na Christus. Mogelijk hebben we te maken met een breder gedachtegoed dat ook in de Bergrede is opgenomen. En er zijn mensen die aanwijzingen zien dat Mattheus in de Bergrede gebruik heeft gemaakt van de Didachè.

Hoe dat ook zij. In de vroegchristelijke omgeving klinkt deze onderwijzing:

“Als iemand jou een klap geeft op je rechterwang, keer hem dan ook je linkerwang toe, en je zult volmaakt zijn.

Als iemand je dwingt één mijl mee te gaan, loop dan twee mijl met hem op.

Als iemand je bovenkleed wegneemt, geef hem dan ook je onderkleed.

Als iemand je bezit van je afpakt, vraag het dan niet terug, want dat kun je niet. Geef aan ieder die iets van jou vraagt en vraag het niet terug. Want de Vader wil dat men allen laat delen in zijn eigen gaven. Gelukkig hij die geeft volgens het gebod: hij is zonder blaam. Wee degene die neemt! Ja, wie behoeftig is en daarom neemt is zonder blaam; maar wie niet behoeftig is maar wél neemt, moet rekenschap afleggen: waarom heeft hij genomen?”

Wanneer we dit nu leggen op de dubbele stelling van Luther?

Wanneer wij dan geloven dat in het geloof, in Christus volstreckte vrijheid is gegeven en daaruit voortvloeit dat wij in vrijheid dienstbaar kunnen zijn en zo Gods vrede en gerechtigheid aan het licht kan komen: wat betekent dit dan in onze tijd?

Al dit hele voorjaar wordt in hoog tempo gevaccineerd, het ene land nog voortvarender dan het andere land. Maar de mogelijkheden zijn niet gelijk. Landen in Afrika, Azië en Zuid-Amerika blijven ver achter. Pas nu steeds duidelijker wordt dat het coronavirus onder controle kan komen wanneer wereldwijd een goed vaccinatieprogramma gaat lopen, pas nu ontstaat bereidheid om

ook voor die landen het vaccin toegankelijk te gaan maken. Pas nu, met het mes op de keel, zou je kunnen zeggen. Het is goed dat het gaat gebeuren, maar laten we terughoudend zijn om er een gevoel bij te gaan krijgen dat het in de geest van de Didache op touw wordt gezet. De geest van de Didache ademt niet de geest van angst en zelfgerichtheid, maar de Geest van Christus, de adem van 'om niet', de Geest van bovenkleed en onderkleed. Ons leven en onze toekomst is dat we daartoe iedere dag worden uitgenodigd. In deze Omroeper treft u ook het gedicht van Amanda Gorman aan, in de vertaling van Farzad Khani en Lida Stefanski. Een tekst die ons ten goede kan aansporen!

Ds. Louisa Vos

Op de inauguratie van president Joe Biden op 20 januari 2021 droeg Amanda Gorman het gedicht 'The Hill We Climb' voor. Hieronder treft u de vertaling van Farzad Khani en Lida Stefanski aan. Met hartelijke dank voor hun arbeid!

'De heuvel die we beklimmen'

Als de dag aanbreekt, vragen we onszelf af,
waar kunnen we licht in deze eindeloze schaduw vinden?
Het verlies dat we dragen
de zee die we moeten doorwaden,
we hebben het hol van de leeuw getrotseerd
we hebben geleerd dat rust niet altijd vrede is.
En de normen en begrippen
van wat juist is,
zijn niet altijd rechtvaardig.
En toch is de dageraad van ons
voor we het wisten.

Toch doen we het,
toch hebben we het doorstaan en
een natie gezien die niet gebroken is
maar gewoon onvoltooid.
Wij de erfopvolgers van een land en een tijd
waar een tenger zwart meisje
afkomstig van slaven en grootgebracht door een alleenstaande
moeder
ervan kan dromen president te worden
alleen omdat zij voor hem een gedicht voordraagt.
En ja we zijn verre van onberispelijk
en ook niet oorspronkelijk
maar toch blijven we ernaar
streven een unie te vormen die perfect is.
We streven naar het smeden van een unie met één doel
een land te vormen waarin alle culturen, kleuren en karakters
en omstandigheden van de mensen één geheel vormen.
En dan kijken we niet naar wat ons verdeelt,
maar naar wat voor ons ligt.
We laten de verdeeldheid achter ons,
we beëindigen onze verschillen om de
toekomst voorop te plaatsen.
We leggen onze wapens neer
zodat we onze armen kunnen uitstrekken
naar elkaar.
We zoeken voor niemand pijn, we zoeken harmonie voor iedereen.
Laat de wereld niets anders zeggen dan dat dit waar is:
dat zelfs als we hebben gerouwd, we gegroeid zijn.
Dat zelfs als we hebben geleden, we bleven hopen,
dat zelfs als we moe waren, we bleven proberen,
dat we altijd verbonden zullen zijn, zegevierend,
niet omdat we nooit meer een nederlaag zullen kennen
maar omdat we nooit meer verdeeldheid zullen zaaien.
De Bijbel zegt ons, dat we ons moeten voorstellen
dat iedereen onder zijn wijnstok en vijgenboom zal zitten.

En niemand zal hen bang maken
als we leven zoals gewoon moet zijn is in onze tijd,
dan ligt de overwinning niet in het zwaard
maar in de bruggen die we bouwen.
Dat is de beloofde open plek
De heuvel die we beklimmen.
Als we alleen maar durven
omdat Amerikaan zijn meer is dan trots zijn op je erfenis,
het is het verleden waar we moeten instappen
en zien hoe we dat herstellen.
We hebben een kracht gezien die onze natie wilde verbrijzelen
en die kracht niet met ons wilde delen.
Een kracht die ons land zou vernielen en de democratie wilde
opschorten.
En deze poging was bijna geslaagd.
Maar hoewel democratie tijdelijk kan worden vertraagd,
kan zij nooit permanent verslagen worden.
In deze waarheid
in deze overtuiging geloven we.
Terwijl we onze blik op de toekomst gericht hebben
kijkt de geschiedenis naar ons.
Dit is de tijd van terechte verlossing.
We vreesden bij het begin
We voelden ons niet voorbereid om de erfgenamen te zijn
van zo'n verschrikkelijk uur.
Maar we vonden daarin de kracht
een nieuw hoofdstuk te schrijven
om onszelf hoop en vreugde te bieden
terwijl we ons afvragen
hoe we de catastrofe kunnen overwinnen.
Nu is de vraag
kan de catastrofe misschien ons overwinnen?
We zullen niet terugkeren naar wat was
maar gaan naar wat zal zijn.
Een land dat gekneusd is

maar welwillend en vol moed
heftig en vrij.

We zullen niet omkeren
of onderbroken worden door intimidatie
omdat we weten dat dan onze inactiviteit en inertie
de erfenis wordt voor de volgende generatie
onze blunders worden hun lasten.

Maar één ding is zeker

Als we mededogen vermengen met macht
en macht met recht
dan wordt liefde ons erfgoed
en verandert het geboorterecht van onze kinderen.

Dus laat ons een land achterlaten
beter dan het land dat voor ons is achtergelaten.
Elke adem vanuit mijn met brons beslagen borst
zal deze gewonde wereld tot een wonderlijke verheffen.

We zullen verrijzen vanuit de goudbedekte heuvels van het westen,
we zullen verrijzen vanuit het verwaaide noordoosten,
waar onze voorouders eerst de revolutie realiseerden.

We zullen opstaan uit de met meren omrande steden van het
middenwesten,

we zullen verrijzen vanuit het zonovergoten zuiden.

We zullen herbouwen, verzoenen en herstellen
in elke gekende hoek van onze natie en
in elke genoemde plek van ons land.

Onze mensen, verschillend en mooi zullen te voorschijn komen,
gehavend maar mooi.

Als de dag komt, stappen we uit de schaduw,
vurig en onbevreesd.

De nieuwe dageraad bloeit als we hem bevrijden
want er is altijd licht,
als we maar dapper genoeg zijn om het te zien,
als we maar dapper genoeg zijn om het te zijn.

*Amanda Gorman tijdens de
inauguratie van President Biden*

Uitslag Synodeverkiezingen

Op donderdag 18 februari 2021 werden ruim 1600 stemmen geteld. Stapels enveloppen, briefopeners, laptops met tabellen, de een tellen en de ander zette de kruisjes. Gelukkig telde het systeem zelf de kruisjes op. Het was een hele klus, we waren net op tijd klaar

om voor de avondklok weer thuis te zijn. Maar het was goed om, weliswaar op anderhalve meter, fysiek bij elkaar te zitten en tussendoor te kletsen, elkaar weer eens 'geheel' te zien en niet alleen als 'kop en schouders'.

Hieronder de uitslag van de verkiezingen zoals die definitief is vastgesteld op vrijdag 12 maart 2021 in de vergadering van de synodale commissie. Alle kandidaten hebben hun benoeming aanvaard.

Ds. Christiane Karrer staat niet tussen de gekozen predikanten. Zij

is na haar kandidaatstelling gestopt als predikant van de ELG Utrecht en is dus geen dienstdoend predikant meer in de zin van de kerkorde.

Predikanten

Ds. M. (Maarten) Diepenbroek - 1064
Ds. A.H. (Andreas) Wöhle - 1127
Mw.ds. H. (Hanneke) Allewijn - 842
Ds. D. (Dietlef) Bohlken - 662
Mw.ds. (Alida) Groeneveld - 838
Ds. M.L. (Martin) van Wijngaarden - 671

Overigen

Mw.ds. P.K.A. (Perla) Akerboom-Roelofs - 857
Mw. S.B.H. (Steffie) von Asmuth - 915
Mw. C.H. (Cathy) van Beek-Blommendaal - 921
C.F. (Casper) van Boltaringen - 650
L.(Lolke) Folkertsma - 643
Mw.ds. B.C. (Barbara) Heubeck-Duijts - 653
D.G.R. (Dick) van Loenen - 597
M. (Maarten) van der Wouden - 551
Mw. B. (Bianca) Groen-Gallant - 674
Mw.ds. C. (Catrien) van Opstal - 660
J. (Joren) Reichel - 843
Mw. R. (Rachel) Wardenaar - 901

Plaatsvervangers

Mw. A.J. Toussaint-Hanstvelt - 473 1e plaatsvervanger
Mw. C.A. Nijland - 394 2e plaatsvervanger
G. (Bertus) de Keizer - 353 3e plaatsvervanger
J. (Jan) Pijnaker - 326 4e plaatsvervanger

En hoe nu verder.....

Allereerst felicitaties voor alle gekozen synodeleden en een hartelijke welkom voor alle nieuwe leden. Dat geldt natuurlijk ook voor de plaatsvervangers. Deze laatsten worden altijd uitgenodigd voor de synodevergaderingen, ongeacht of zij iemand moeten vervangen of niet. Ook ontvangen zij alle stukken en draaien ze volop mee. Alleen bij stemmingen is men niet stemgerechtigd of moet men de zaal verlaten als de vergadering (voor een gedeelte) besloten verder gaat en als men niet daadwerkelijk een synodelid vervangt. Het is belangrijk dat de plaatsvervangers goed op de hoogte zijn van waar de synode mee bezig is.

De constituerende vergadering is op zaterdag 29 mei 2021 op Nieuw Hydepark in Doorn. We hopen dat de coronamaatregelen dan zo ver teruggedraaid zijn, dat we ook inderdaad fysiek kunnen vergaderen. Tijdens die vergadering wordt een nieuwe synodale commissie en financiële commissie gekozen en wordt er afscheid genomen van de oud-synodeleden. We sluiten de vergadering af met een zegendienst voor de nieuw gekozen synode, waarin de preses van de Protestantse Kerk en de nieuw te kiezen president van de lutherse synode zullen voorgaan. De eerste 'agenda' vergadering is op zaterdag 26 juni 2021 ook op Hydepark.

De Rijksdag te Worms

Precies 500 jaar geleden, in het voorjaar van 1521, beleefde de oude stad Worms een bijzondere gebeurtenis: In die plaats, één van de oudste steden van Duitsland, aan de Rijn, zo'n 30 km ten zuiden van Mannheim werd in dat jaar de Rijksdag gehouden. Karel V, de keizer van het Heilige Roomse Rijk (het gebied dat globaal met het huidige Duitsland overeenkomt, een staatkundige eenheid die bestaan heeft van 962 tot 1806), streek daar neer met een uitgebreid gevolg voor belangrijke besprekingen met wereldlijke en kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders. Het ging over politieke kwesties, de oorlogsverklaring aan koning Frans I van Frankrijk en het besluit de Habsburgse erflanden over te laten aan Karels broer, Ferdinand van Habsburg.

Maar in de geschiedenis is deze bijeenkomst vooral bekend geworden omdat Maarten Luther op deze bijeenkomst werd gedagvaard. Na de publicatie van de 95 stellingen in 1517 verslechterde Luthers verhouding met Rome steeds meer. Paus Leo

X bedreigde Luther vanwege diens opvattingen op 15 juni 1520 met de ban door de pauselijke bul *Exsurge Domine...* (*Sta op Heer, en neem zelf uw zaak ter hand. Een wild zwijn is in uw wijnberg ingebroken*).

Luther voor de Rijksdag, Schoolplaat door H. Wislicenus, ca 1911, uitgegeven door J.B. Wolters, Groningen

Luther doet daarop voor de tweede keer een poging een algemeen concilie te laten houden, weer vergeefs. Op 3 januari 1521 wordt de kerkelijke ban definitief.

De keizer was er zeer op gebrand dat er eenheid zou zijn in zijn rijk; die eenheid zou zeker ook de godsdienst betreffen. Hij wilde dat Luther terugkeerde naar de moederkerk.

Maarten Luther ontving op 26 maart een dagvaarding om op de Rijksdag te verschijnen, om "*...uitleg te verschaffen over de leringen en boeken [...] door u vervaardigd.*" Er stond in de dagvaarding niet dat er van hem verwacht werd dat hij zijn standpunten herriep. In de eerste week van april 1521 vertrok Luther vanuit Wittenberg naar Worms, om zich voor de Rijksdag te verantwoorden. Echter reeds de heenreis naar de rijksdag wordt niet de boetedag, waar de kerk op hoopte. De reis naar Worms lijkt eerder een triomftocht, in alle plaatsen wordt Luther met grote geestdrift ontvangen.

Op 16 april kwam de hij met enkele vrienden en aanhangers aan in Worms. Op de 17^e verscheen hij voor de Rijksdag. Luther kreeg weinig instructies mee voordat hij de zaal binnenging. Hij zou wat vragen krijgen en alleen met 'ja' of 'nee' mogen antwoorden. Twintig van Luthers discutabele boeken en schrijfsels werden opgesomd. Luther gaf langere antwoorden dan 'ja' en 'nee' en lichtte deze toe. Hierbij gaf hij aan dat hij niet te snel en zonder goede overwegingen op de vragen kon antwoorden. Daarom vroeg Luther om verdaging. Die kreeg hij: één dag later, op 18 april in de namiddag, verscheen hij weer en gaf aan dat hij zijn geschriften niet kon herroepen. Hij zou dat pas doen als iemand hem van zijn dwalingen overtuigde. De beroemde woorden "*Hier sta ik, ik kan niet anders*" stammen niet van hemzelf; wel: "*Mijn geweten is een gevangene van het Woord van God.*"

Na enkele dagen keerde Luther – die een vrijgeleide had van enkele weken – terug naar zijn woonplaats, maar onderweg werd hij, in opdracht van de machtige keurvorst van Saksen Frederik de Wijze, "ontvoerd" naar De Wartburg. Luther moet er van geweten hebben. De Rijksdag werd gesloten op 25 mei en op de volgende dag vaardigde keizer Karel V het Edict van Worms uit. Dat bepaalde dat

Luther vogelvrij was, buiten de wet gesteld, ieder was vrij om hem straffeloos te vermoorden. Ook al zijn geschriften werden verboden. Maar Luther zat inmiddels al veilig op de afgelegen Wartburg. Zo verdween Luther een tijdje uit beeld; niettemin kreeg de reformatie steeds meer voet aan de grond. En Luther besteedde zijn tijd goed: hij vertaalde de Bijbel, die alleen in het latijn beschikbaar was, uit de grondtaal in het Duits.
Jan van Beijeren.

Muurpoëzie in Zutphen

Als ik 's morgens de
luiken aan de
Zaadmarkt open, zie ik
als eerste de poort naar
het Bornhof , opgericht
in 1723. Het was een
tehuis voor oude
mannen en vrouwen.
Op de stenen boog
boven de poort staan
een kromgebogen man
en vrouw afgebeeld,
levensgroot, leunend op
een stok. Op de zuil
tussen hen in een
doodskop. Memento
mori!

Nog steeds wonen er,
particulier, vooral
oudere mensen en aan
de tuin in het midden
van de hof met
prachtige oude

esdoorns, is het Genietcafé, gevestigd in het huis van kanunnik Borro uit de 14e eeuw.

Mijn ochtendwandeling begint altijd bij deze poort. Graag leid ik jullie via deze hof langs een aantal gedichten in het centrum van

Zutphen om te eindigen aan de oostkant van het huis waaruit ik vertrok, het 14e eeuwse Ten Broeckhuis.

Meteen onder de oude man en vrouw staat op de poortboog:

Hier vloeit een springborn van nootwendigh onderhoud

Voor oude burgers, 't zijn dan mannen ofte vrouwen

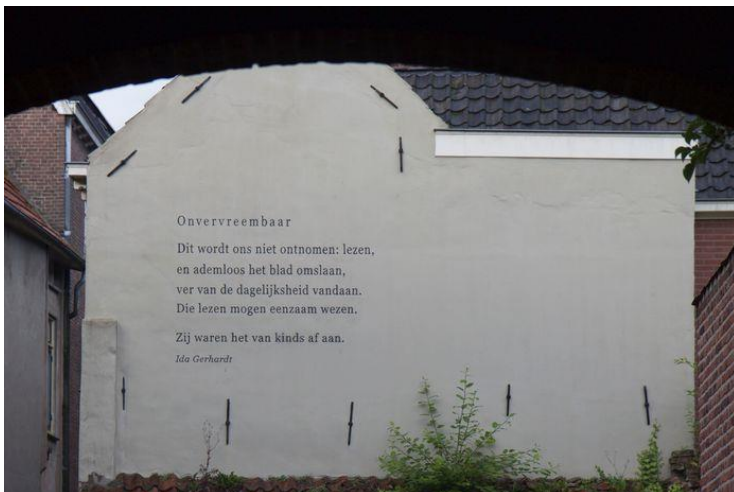
Des heeren Borrenhof in Zutphens stadt gebout

Kan die vervallen zijn milddadig onderhouden.

Zo ging men in de 18^e eeuw om met armen en behoeftigen. Met mildheid voor hen die “vervallen” zijn. Goedbedoeld natuurlijk. Zutphen heeft een aantal hofjes. Zeer verschillend in grootte. De Bornehof en de Agnietenhof zijn het mooist. Rustige, groene oases in de stenige stad.

Zes jaar geleden vond men dat gedichten op lege muren de stad moesten versieren. Er was een restrictie, het mochten alleen gedichten zijn van dichters die in Zutphen wonen of gewoond hebben. De eerste die daarvoor in aanmerking kwam, was Ida Gerhardt (1905-1997). Ze woonde het laatste deel van haar leven in Eefde en Warnsveld, dus zeer dichtbij. Haar poëzie vind je op verschillende plekken en twee jaar geleden kreeg zij zelfs een standbeeld pal aan de IJssel.

Als ik de Bornehof verlaat, loop ik langs de Schupstoel (scheepstol) door de Beukerstraat (van bödicker, koopman), de Zutphense Kalverstraat, naar de Agnietensteeg.

Daar staat het
gedicht
Onvervreemdbaar
van Gerhardt.

***Dit wordt ons niet ontnomen: lezen
En ademloos het blad omslaan,
Ver van de dagelijksheid vandaan.
Die lezen mogen eenzaam wezen.
Zij waren het van kind af aan.***

Dit spreekt me zeer aan, het verlangen om op te gaan in een verhaal. Zeker nu in deze tijd fysieke contacten met familie en vrienden spaarzaam zijn. Vertoeven in een andere wereld, een andere tijd, een andere ruimte. Personen aan wie je je kunt spiegelen en kunt hechten. Steeds als ik dit gedicht heb gelezen, probeer ik het al verder wandelend te herhalen. Vast te houden. Soms denkend aan al die oud-leerlingen die als ze mij troffen in klas 2 VWO, minimaal 10 gedichten uit hun hoofd moesten leren en opzeggen voor de klas. Denkend aan Holland, Ik lag met moeder in de warme hei. Goed om een kleine voorraad poëzie bij je te dragen vond ik toen en nog steeds.

Uit de Agnietensteeg steek ik door naar de 15e eeuwse Agnietenhof, geopend tot één uur 's middags. De huizen met kleine tuinen staan om een groot ovaal grasveld heen. Daarop is een beeld te zien van een Moderne Devotiezuster die een laken uitspreidt om te

bleken. Het is een beeldschone plek om te mogen wonen. Bij de uitgang spreekt Gerhardt namens de hof:

***Ik ben de Agnietenhof, oase in de stad,
zonlicht en schaduw schrijft wat in mij ligt vervat.***

Dan loop ik langs de Berkelrivier en de Nieuwstad, via de Spoorstraat naar de IJssel. Ik zie nu op een zijmuur een fragment uit het gedicht Slokjes van Bashar Almashaan. Zutphen heeft een asielzoekerscentrum gevestigd in een vroegere politieschool. Bashar is een Syrische geoloog, statushouder die hoopt op een toekomst hier. Laten we hopen dat Nederland "milddadig" voor hem blijft.

Waar ben ik nu nadat mijn hart is verpletterd?
Waar ben ik nu mijn lichaam vraagt:
Waar was mijn begin en waar ga ik heen?
Wanneer worden mijn dromen aan de horizon gezien?
Bashar Almashaan

***Waar ben ik nu nadat mijn hart is verpletterd?
Waar ben ik nu mijn lichaam vraagt:
Waar was mijn begin en waar ga ik heen?
Wanneer worden mijn dromen aan de horizon gezien?***

Eke Mannink,
voormalig stadsdichteres, hielp hem bij het vertalen van het
gedicht.

Nu door naar het beeld van Ida Gerhardt. Zij staat kijkend naar de

oude IJsselbrug
aan de kade.
Levensgroot
afgebeeld, een
kleine vrouw
met kort haar
en een bril,
gehuld in een
wijde regenjas
op stevige
platte
schoenen. Met
een regel uit

haar gedicht Het schip achter haar:

Er stond een kind op de kade.

Ida, een vrouw die jong van geest bleef. Een enthousiaste lerares
klassieke talen (Lees haar Sonnetten van een leraar!) Een eenzaam
kind dat in het schrijven van poëzie een vorm van verbinding vond.
“Even Ida groeten”, zeg ik altijd als ik aan de wandeling begin.

De beroemdste nog levende dichter in Zutphen is H.C. Ten Berge.
Zijn gedicht, speciaal voor die plaats gemaakt, staat op de
kademuur verderop.

***IJsselbrug in de ochtend
Mist boven de rivier,
Meeuwen stil op de beschoeiing.
Ganzen stijgen met gestrekte
halzen***

***Uit de zilvernevel op.
Twee zwanen in scheervlucht
over de waarden,
Het zachte gefluit van hun
vleugels,
Het statige dalen.***

Die grote groepen ganzen die je vaak ziet langs de IJssel blijven fascineren. Zit er een kleine Nils Holgersson bij, zo'n jongetje dat moet leren aardig en geduldig te zijn?

Terug naar het centrum van de oude Hanzestad, met stadsrechten vanaf

1190, via de Bakkerstraat. Daar lees ik het kwatrijn De nachtegalen van J.C.Bloem. Die knakker uit de Dapperstraat, zei iemand hier. Hij woonde tijdens de Tweede Wereldoorlog een tijdje in Zutphen en Warnsveld samen met Clara Eggink.

***Ik heb van het leven vrijwel niets verwacht,
't Geluk is nu eenmaal niet te achterhalen
Wat geeft het?
In de koude voorjaarsnacht
Zingen de onsterfelijke nachtegalen.***

Dan ben ik bijna thuis. Nog even aan de zijkant van het stadhuis met antroposofisch geïnspireerde aanbouw, langs een aantal regels uit Dolen en Dromen. Het gedicht waarin Gerhardt een ode aan de stad brengt.

***Anderhalf etmaal ben ik omgegaan,
Mijzelf ontkomen
Eindelijk mijzelf
Waar alles stem kreeg, alles
openging.***

En dan sta ik vlak voor de Walburgiskerk, een 11e eeuwse kerk. Nu Gothisch met een beroemd orgel. Elke zomerse zaterdag zijn er middagconcerten. ***Hier vloeit een springbron van gerechtigheid***, volgens Gerhardt. Via de achterkant loop ik terug naar de Zaadmarkt. Rechts ligt Dat Bolwerck, een Renaissancegebouw uit 1549, waar tentoonstellingen en concerten zijn, nu is het daar al maanden stil. Sinds dit weekend hangt er een groot schilderij achter een van de ramen, waarop twee handen zijn afgebeeld die met een ouderwetse afwasborstel een bord schoon wassen. Is het een teken voor het alles thuis moeten doen tijdens de lockdown?

Aan de overkant is de zijkant van het huis, waaruit ik de wandeling begon. Op die muur is het gedicht Kunst van Eke Mannink aangebracht in de zomer van 2016. Een veelvuldig gefotografeerd gedicht, sinds het toerisme naar de

Graafschap en de Achterhoek enorm is toegenomen. We zijn met deze regels terug in de moderne tijd.

Kunst

het hier is het nu

neem de ruimte voor rust

en gedachten

het nu is het hier,

haal diep adem

(het later zal wachten)

Eke, journalist en dichter, plaatste het gedicht in de bundel *Min* met poëzie waarin ze afscheid nam van een geliefde vriendin. Een poging van haar om verlies in het leven te accepteren en weer te zijn in het hier en nu.

Voor mij betekent dat naar binnen gaan en verder leven aan de andere kant van de Zaadmarktmuur, waar heden en verleden zijn verbonden.

Niet alle gedichten en dichters die een plaats op de muren van Zutphen kregen, zijn genoemd. Een wandeling met *Probus 4*, langs deze muurpoëzie is misschien een aardig idee voor de toekomst.

Lida Stefanski; Zutphen, 8 maart 2021.

Kerkdiensten in de komende periode

De diensten in de Lutherse kerk beginnen steeds om 10.15 uur, tenzij anders aangegeven. In de Wijngaard en de Walburgiskerk om 10 uur. Vanaf 2 mei zijn er weer enkele bezoekers (na aanmelding vooraf) welkom. De diensten zijn via "kerkdienst gemist" zoveel mogelijk mee te beleven. Ook via de website zijn ze te volgen.

<i>Datum</i>	<i>zondagsnaam/voorganger</i>	<i>kleur/collecte</i>
23 mei	Pinksteren	rood
Lutherse kerk	mw. ds. L. Vos (HA)	zending (KiA)
Walburgis	mw. ds. I. Pijpers (HA)	

30 mei	Trinitatis	Wit
Lutherse kerk Walburgis	mw. ds. L. Vos ds. R. Heins	SLOA
6 juni	1^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk Walburgis	ds. W. Sarolea Ds. R. Heins	Voedselbank
	<i>16.00 u Vesper in Walburgis</i>	
13 juni	2^e zondag na Trin.	groen
Lutherse kerk Walburgis	mw. ds. P. Akerboom-Roelofs mw.ds. I. Pijpers	Werelddiaconaat
20 juni	3^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk Walburgis	ds. N. Pronk ds. R. Heins	Onderhoudsfonds
	<i>In wijngaard 14.00 u Kliederkerk</i>	
27 juni	4^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk Walburgis	mw. ds. L. Vos, HA ds. R. Heins	Project diaconie
4 juli	5^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk Walburgis	ds. F. A. Wiersma ds. P. Dekker	Binnenl. diaconaat
	<i>Vespers 16.00 u</i>	
11 juli	6^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk Walburgis	mw. ds. L. Vos mw. ds. I. Pijpers	Polen
18 juli	7^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk Walburgis	Dr. D. Akerboom ds. R. Heins, HA	Opv. dakloz. Arnhem

25 juli	8^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	ds. H. Günther, HA	Hospice
Walburgis	mw. ds. I. Pijpers	
1 augustus	9^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	pastor Ward Cortvriendt	Diaconie
Walburgis	ds. F. vd Leur	
	<i>Vespers, 16.00 u</i>	
8 augustus	10^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	ds. W. Sarolea	Zending KiA
Walburgis	ds. H. van Es	
15 augustus	11^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	ds. J. Uytenbogaardt	Onderhoudsfonds
Walburgis	ds. Prooijen Schuurman	
22 augustus	12^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	dhr. J. B. Val	Werelddiaconaat
Walburgis	ds. R. Heins	
29 augustus	13^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	ds. F.A. Wiersma, HA	jeugdwerk KiA
Walburgis	mw. ds. I. Pijpers, HA	
5 september	14^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	Ds. J. Jansen Schoonhoven	Diaconie
Walburgis	ds. R. Heins	
	<i>Vespers 16.00 u</i>	
12 september	15^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	ds. W. Sarolea	onderhoudsfonds
Walburgis	mw. ds. I. Pijpers	

19 september	16^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	pastor Ward Cortvriendt	Zending KiA
Walburgis	ds. R. Heins/mw ds. I Pijpers	startzondag

26 september	17^e zondag na Trinitatis	groen
Lutherse kerk	mw. ds. L. Vos, HA	Vredesweek
Walburgis	mw. ds. I. Pijpers	

Kerkdiensten in Tweekelo

Nog geen gegevens bekend

Kerkdiensten in Hengelo

Elke eerste zondag van de maand zijn er Lutherse diensten in de Lebuïnuskapel in Hengelo, steeds om 10.30 uur. In alle diensten wordt het Heilig Avondmaal gevierd.

<i>datum</i>	<i>voorganger</i>	<i>bijzonderheden</i>
23 mei	Gezamenlijke dienst met de Oud-Katholieken	Pinksteren
6 juni	?	
4 juli	ds. O. Mulder	
1 augustus	ds. N. Pronk	
5 september	ds. N. Pronk	

Middagpauzediensten:

Elke donderdag om 12.15 u

<i>Datum</i>	<i>voorganger</i>	<i>organist</i>
20 mei	ds. J. Bilder	A. Van Dam
27 mei	mw. N. Bilder	H. Kloosterboer
3 juni	pastor V.T.T. ten Bruin	J. De Ruiter
10 juni	ds. R.W. Heins	A. Klein Hulze
17 juni	ds. S.A. Meijer	H. Wormeester
24 juni	dhr. R. De Boer	J. van Beijeren
1 juli	pastor mw. G. Pols	T. de Mik
8 juli	mw. ds. I. Pijpers	T. De Mik
15 juli	ds. W. Stolte	A. Klein Hulze
22 juli	mw. Ds. D. van Alphen	H. Kloosterboer
29 juli	mw. R. Bekking	H. Kloosterboer
5 aug.	?	J. De Ruiter
12 aug.	ds. S.A. Meijer	T. Van Hoogdalem
19 aug.	pastor mw. G. Pols	J. Van Beijeren
26 aug.	ds. W. Stolte	H. Wormeester

Bankrekening Diaconie:

NL74ABNA 055 41 58 094 t.n.v. Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zutphen

Bankrekening Evangelisch-Lutherse Gemeente Zutphen:

NL18ABNA 048 63 42 522 t.n.v.

Kerkrentmeester van de ELGZ te Almelo

Financiële bijdrage De Omroeper:

Postgiro NL72INGB 000 092 02 24 t.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente te Zutphen
o.v.v. "voor de Omroeper"

Autodienst:

Wilt u opgehaald worden om naar de kerk te gaan? Belt u dan uiterlijk een dag tevoren naar Jos Petersen (0575-511543).

Gegevens preekplaats Tweekelo:

Johanneskerk, Tweekelerweg 110, 7547 RN Enschede

Kerkrentmeester Tweekelo:

Mw. F.A. van Dijk

Duivenvoorde 20; 7608 KW Almelo; tel.: 0546- 825059

e-mail: f.a.vandijk@utwente.nl

NL65RABO 012.22.89.986 t.n.v. ELG Enschede

Contactadressen Tweekelo:

Mw. P. Veerman - de Graav, Gentiaan 15, 7521 BE Borne

tel. : 074-2662998;

Gegevens preekplaats Hengelo:

Lebuïnuskerk, Dorpsmatenstraat 40, 7551 BV Hengelo

De directe link facebook: <https://www.facebook.com/Lutherse-Gemeente-Zutphen-1774720556083227/>

Kopij voor het volgende nummer inleveren:

uiterlijk zaterdag 11 september 2021 bij de redactie p/a:
janvanbeijeren@planet.nl

Indien onbestelbaar:

Retouradres:

Heeckerenlaan 24
7203 BC Zutphen